

**Varde
Kommune**

**Vi
i NATUREN**

Slutrapport
Vandområde: o4978
Faunapassage ved Gravlund Dambrug RIB-00198
Vestterp-Haltrup Bæk
februar 2019

Miljøstyrelsens sagsnr.: **NST 4265-00411**

Vandplansprojektnr.: 16-0192273

Varde Kommunes sagsnr.: 16/4712

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

Vi investerer i hav og fisk

HAV & FISK

Formålet med tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering er gennem forbedring af de fysiske forhold i vandløb at bidrage til genopretning af gydepladser og passager for vandrefisk, at forbedre forholdene for den akvatiske flora og fauna i øvrigt og at sikre en god økologisk tilstand i vandløbet.

Indhold

Formålet med projektet.....	2
Projektperiode	2
Projektbeskrivelse.....	2
Gennemførelse	2
Forventet effekt af projektet	2
Informering af offentligheden	2
Kort	3
Billeddokumentation fra før og efter projektudførelse.....	4
FØR.....	4
EFTER.....	5

Formålet med projektet

Formålet med vandløbsrestaureringen har været at skabe fri passage for fisk og anden vandløbsfauna til de opstrøms dele af Vestterp-Haltrup Bæk (se figur 1). Ved nedlæggelse af stemmeværket og anlæggelse af et omløbsstryg er der givet passage til 2,25 km opstrøms vandløb.

Projektperiode

Tilsagnsperioden løber fra 19. april 2016 til 19. april 2019.

Projektbeskrivelse

Her gengives en oversigt over projektet. Detailprojektet kan læses på Varde Kommunes hjemmeside:

<http://www.vardekommune.dk/projekter#passage-ved-gravlund-dambrug>

RIB-00198 er passageforhindring i for af stemmeværket ved Gravlund Dambrug. Stemmeværket udgør en impassabel forhindring for vandløbs fisk og anden vandløbsfauna. Opstemningsretten er opkøbt af Varde Kommune med statslige midler. Faunapassage skabes ved at afskære fødekanalen og etablere et omløbsstryg, hvor hele vandføringen fra Vestterp-Haltrup Bæk føres tværs over den nordlige del af dambrugsarealet og herefter mod sydvest langs ådalskanten, indtil sammenløb med Grønrose Bæk (Figur 2). Resterne af det gamle betonstemmeværk fjernes ikke, men stemmeværket sættes ud af funktion ved at afskære vandtilførslen.

Gennemførelse

Projektet er gennemført i januar 2019. Projektet er udført som beskrevet i projekt materialet.

- Det 168 meter lange omløbsstryg er etableret og der er nu fri passage for fisk og fauna fra Holme Å via Grønrose Bæk og videre op i Vestterp-Haltrup Bæk.
- Faldet på stryget er under 10 promille.
- Omløbsstryget er anlagt med gydegrus og skjulesten.
- Den gamle fødekanal er afskåret fra vandløbet og stemmeværket er sat ud af funktion.

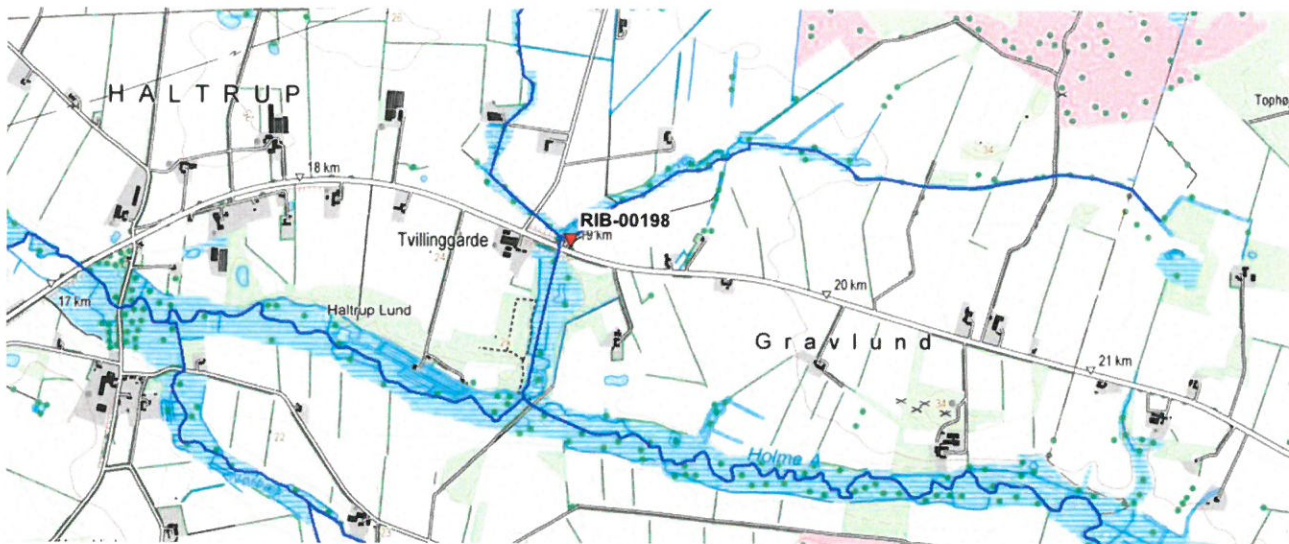
Forventet effekt af projektet

Projektets gennemførelse har sikret fri faunapassage opstrøms i Vestterp-Haltrup Bæk, både for fisk og vinge- og hvirvelløse dyr. Den frie passage har forbedret forholdene for tilstedeværende fiskearter, men særligt ål og ørred. Anlæggelsen af passagen og omløbsstryget har forbedret muligheden for etablering en selvreproducerende bestand af laksefisk og har forbedret forholdene for stentilknyttede vandløbsinsekter. En måling af opløst jern i januar 2019 viser et indhold på under 0,6 mg/l, hvilket indikerer at okkerbelastningen ikke er værre end, at vandkvaliteten vurderes at være egnet til en ørredbestand. Stryget vil lokalt øge udfældningshastigheden af opløst jern og dermed forbedre vandkvaliteten for fisk og vandløbsinsekterne nedstrøms projektområdet i Grønrose Bæk.

Informering af offentligheden

Detailprojektet ligger på Varde Kommunes hjemmeside <http://www.vardekommune.dk/projekter#passage-ved-gravlund-dambrug>

Kort

Figur 1. Beliggenhed (rød prik) af spærringen i Vestterp Halstrup Bæk - Varde Kommune. Vandløbet er et tilløb til Grønrose Bæk, som igen er tilløb til Holme Å i Varde Å vandsystemet.

Figur 2. Strygforløbet vest/nordvest om dambrugsarealet. Vandløbet er et tilløb til Holme Å i Varde Å vandsystemet.

01-02-2019

Billed dokumentation fra før og efter projektudførel

FØR

Figur 3. RIB-00198 Stemmeværket set fra opstrøms side.

EFTER

Figur 4. Billedet er fra nedstrøms stemmeværket bag klækkehuset. Fødekanalen er afskåret opstrøms stemmeværket. Der løber nu kun en minimal mængde banktrykvand gennem stemmeværket.

Figur 5. Vestterp-Haltrups Bæk's ny sammenløb med Grønrose Bæk. Nedstrøms ende af det ny omløbsstryg th.

Figur 6. Nyt omløbsstryg anlagt i den gamle bagkanal. Set opstrøms fra indløb i det gamle bundfældningsbassin.

01-02-2019

Figur 7. Øverste del af omløbsstryget hvor stryget krydser ind over dambrugsarealet mod vest.

01-02-2019

Figur 8. Øverste del af stryget hvor Vestterp Haltrup Bæk og den tidligere fødekanal er afskåret og ført ind i det nye omløbsstryg.

Dato: 01-02-2019

Flemming Sørensen

Flemming Sørensen, Varde Kommune, Naturcenteret